

ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Τσεκουράτα

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΤΣΕΚΟΥΡΙ ΚΑΙ ΤΗ ΣΙΓΟΥΡΙΑ

ΑΕΝΑΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα παμπάλαιο εργαλείο: το τσεκούρι, μπλέχτηκε με το επίρρημα τσεκουράτα που χρησιμοποιείται για το ρήμα λέγω του **τα είπε τσεκουράτα**, καθαρά και ξάστερα, σταράτα. Είναι τραγική αντίθεση σε σχέση με την τρέχουσα προεκλογική περίοδο που τίποτε δεν λέγεται καθαρά. Γιατί το τσεκούρι να συσχετίσει με την ειλικρίνεια; Η παρούσα μονογραφία δίνει εξηγήσεις.

ΣΗΜΑΣΙΑ

Το τσεκούρι είναι σιδερένιο ξυλουργικό εργαλείο με ξύλινη λαβή. Χρησιμοποιήθηκε ανά τους αιώνες και ως όπλο.

II. from a like ness in the shape, a slightly oblique surgical bandage, Hp.Off.7 (neut.): but masc. in pl., [ἐπίδεις] πλείστους σκεπάρνους ἔχουσα with many oblique turns, Id.Art.35. III. used, as a sort of pun, of a sheepskin, as if σκέπαρνον, Dionys.Trag. 12, cf. Sch.D.T.p.11 H., interpol. in Artem.4.22. [Hom. does not lengthen a short vowel before σκ-, cf. Σκάμανδρος.]

ΣΥΝΩΝΥΜΑ

Πέλεκυς

από το πέλεκυς (felling-axe or hatchet), Od.5.237, 9.391; ἀμφίξουν AP I.c.

Πελέκι. Από το υποκοριστικό του πέλεκυς = πελέκιον.

Ἡμιπέλεκκον· τριμναῖον ἢ τετραμναῖον ἢ πεντάμνον· τὸ γὰρ δεκάμνον πέλεκυς καλεῖται παρὰ Παφίοις (Ἑσυχ.). Οὕτω δὲ τὸ ἡμιπέλεκκον (ἀντι· ἡμιπελεκ-ῖον) εἶνε τὸ ἥμισυ τοῦ πελέκως, ἔχον βάρους πέντε μνῶν.

Λάβρυς

Μπαλτάς

ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ

σκεπάρνι

σκεπάρνος, ὁ, σκέπαρνον, τὸ "τὸ «σκεπάρνι», διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ξυλουργὸς πελεκᾷ ἐξομαλίζων τὸ ξύλον, σκέπαρνον" : ἐκ τοῦ *σκεπ-αρνος, συγγ. τοῖς : ρωσ. ἔδεράτῳ=σχιζεῖν, ἀρχ. γερμ. hammē, skammēg=ἠκρωτηριασμένος, ἀνάπηρος, ἀσθενής (*kap-, *skap-mōs), hamal=κολοβός (νεογερμ. Hammel =ὁ ἐκτομίας κριός)· ρ. *(s)qer- =κόπτειν, βλ. σκάπτω, σκόπελος, πβ. κόπτω (δυσκόλως εἶναι δυνατόν νὰ προῆλθε τοῦτο κατὰ μετὰθεσιν ἐκ τοῦ *σκέρεπ-ανος, συγγ. τῷ 1 καρπός, ὁ "ὄ,τι καὶ νῦν, καρπός"). Πβ. σκόπελος.

Ευλοκόπος

Επίθετο που σημαίνει αυτός, αυτή, αυτό που κόβει ξύλα

Πβλ. Ξενοφώντος Κύρου παιδεία βιβ. 6 κεφ.2 παρ:36

μὲν ἀπὸ τῶν ἀκοντιστῶν **πέλεκυν** ἔχοντας **ζυλοκόπον**
ἀναγκάζειν στρατεύεσθαι,

Τελικά το επίθετο ουσιαστικοποιήθηκε και κατέληξε να σημαίνει τον επαγγελματία που κόβει ξύλα, τον υλοτόμο.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

πέλεκυς, γεν. ἰων. -εος καὶ ἀττ. -εως, ὁ "ὄ,τι καὶ νῦν, ὁ πέλεκυς, τὸ «τσεκούρι»" (λεσβ. "σφῦρα", πβ. τὸ ἐν ἐπιγρ. σφῦροπέλεκυς, ὁ "πέλεκυς χρησιμοποιοῦμενος καὶ ὡς σφῦρα"): ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ τὰ: ἀρχ. ἰνδ. *paraśūh*, *rāśūh* ἀρσ.=πέλεκυς, δάνειον ἐκ τινος ἀσιατ. γλώσσης, πβ. βαβυλ.-ἀσσυρ. *rišaqu*=ἐγχειρίδιον, ξιφίδιον καὶ τοχ. *A rogat*, ὁσσοτ. *farat*=πέλεκυς, δάνειον ἐκ τοῦ μsn. σογδ. καὶ νοτιοδυτ. περσ. **paraθ*=πέλεκυς. — Ἐνταῦθα ἀνήκουν καὶ αἱ λ.: *πελεκκάω* (**πελεκΓάω* 'Οδ. ε 244 *πελέκκησεν*), μεθομ. *πελεκάω* "λοξεύω διὰ πελέκως, πελεκῶ", ὁμ. *πέλεκκον* (**πελεκF-ον*), τὸ "λαβῆ («στειλιάρι») πελέκως", *πελεκίζω* "ἀποκόπτω διὰ πελέκως, ἀποκεφαλίζω". Πβ. *πελεκάν*.

196.314 [339]

Πέλεκυς, παρὰ τὸ *πέλειν* ὠκύς· τὸ γὰρ *πέλω*, σημαίνει καὶ τὸ γίνεσθαι καὶ εἶναι· σημαίνει καὶ τὸ ἀναστρέφεσθαι· ὅθεν ὁ μέλλων, *πελῆτω*· ἐξ οὗ καὶ πόλος ὁ οὐρανός.

335.598 [321]

Πέλεκυς, a hatchet, axe; **Πελεκάω**, to hew with it: — derived by some from Hebr. *pileg* or *palach*, to divide. — But Dnn. makes it 'akin to **Πελεμίζω**, **Πολέω**, **Πάλλω**.' Thus Virgil: '*Quatiens Tarpeia secūriti*.' **Πέλεκυς** in form somewhat as ὀλέκω. There is also **Πέλυξ**, an axe. See **Πέλω**.

Πελεμίζω, like **Πάλλω**, **Παλῶ**, to shake, swing, quake. E as in **ΠΕΛΤΗ**; **κατα-ΠΕΛΤΗΣ**; **ΤΕΛΑΜΩΝ**; **ΒΑΛΛΩ**, **ΒΕΛΟΣ**; **ΚΕΛΥΦΟΣ**; **ΒΔΕΛΛΑ**. See **Πέλω**.

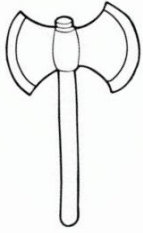
Ο πέλεκυς ήδη ομηρικός, όπως και το σκέπαρνον: στην Ιλιάδα (Γ60), ο Πάρης κατηγορεί τον Έκτορα ότι η καρδιά του είναι σκληρή σαν το τσεκούρι που σκίζει τον κορμό του δέντρου («κραδίη πέλεκυς... ατειρής»).

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

άνθρωπος αγράμματος, ξύλο απελέκητο

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ

Βλ. σχετικό άρθρο του Νίκου Σαραντάκου στην «Αυγή»

ο **διπλός πέλεκυς**, πανάρχαιο ιερό αντικείμενο του μινωικού πολιτισμού, που λεγόταν **λάβρυς** (λέξη που θεωρείται λυδικής αρχής και που ίσως συνδέεται με τον λαβύρινθο) - Ο λαβύρινθος, είναι μέγα οικόδομημα έχον πολλές αίθουσας καί συγκοινωνούν διά πολύπλοκων διόδων καί στοών", **λαβυρινθώδης** «όμοιος προς λαβύρινθον, πολύπλοκος : λυδική λέξις κατά τον Πλούταρχον.

Διπλούς πολεμικός πέλεκυς

Bipennis (securis), a double-edged battle-axe. For bipennis, from bis; and pinna, a point, whence pinna is applied to the points of temples and walls. Some contend that penna meant a point, as well as pinna. See Pinna.

Τον διπλό πέλεκυ τον μαγάρισε το καθεστώς Μεταξά: οικειοποιήθηκε το σύμβολο και το χρησιμοποίησε στο σήμα της 4ης Αυγούστου ΕΟΝ που ήταν διπλός πέλεκυς περιβαλλόμενος από φύλλα δάφνης, με το απαραίτητο στέμμα στην κορυφή

Βέβαια, παρόμοιο ήταν και το έμβλημα της φασιστικής Ιταλίας, ο ρωμαϊκός (όχι όμως διπλός) πέλεκυς που έβγαινε από μια δέσμη ράβδους (**fasces** πρφ. Φάσκιο απ όπου και οι **φασκιές**, ο **φασισμός** από την ιταλική προφορά), που κρατούσαν οι λίκτορες (ραβδούχοι). βλ. λ. στο λήμμα [μαγκλάβιον](#)

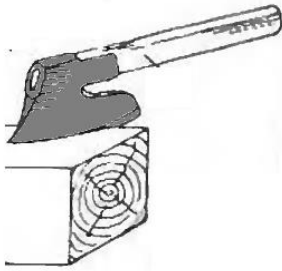
Τώρα πια δεν είναι αμαρτία να σκοτώνει ο καλός χριστιανός. Και ο Μεταξάς, όπως και ο Μουσολίνι άλλωστε, ξέρουν καλά τι κάνουν όταν υιοθετούν σα σύμβολο τον διπλό πέλεκυ. Που κόβει κεφάλια και απ' τα δεξιά και απ' τα αριστερά.^{2378.154}

<[BYZANTINO ΛΕΞΙΚΟ](#)>

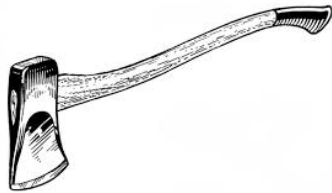
Δες επίσης στο λήμμα [πίκα](#) την παράγραφο Λίκτορες ή ραβδούχοι

Τσεκουράτα

Βλ. [Εικόνες](#) 7 και 8

Ο **μπαλτάς**, από την άλλη, μας ήρθε από ανατολικά, τούρκικο δάνειο (**balta**), από εκεί και ο **μπαλτατζής**, δηλαδή ο ξυλοκόπος, που είναι και επώνυμο.

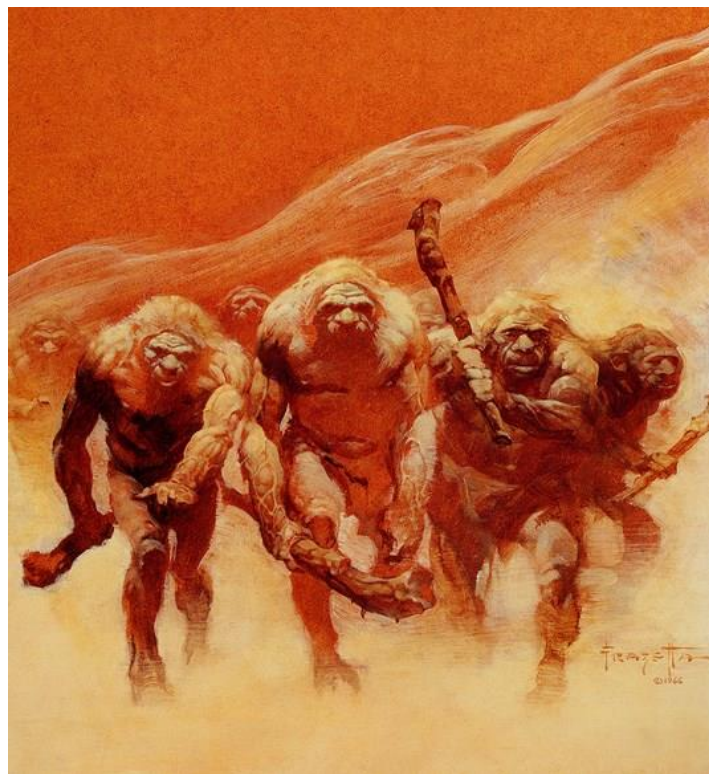

Το τσεκούρι, αντίθετα, που ήρθε από τα δυτικά, έχει πιο ενδιαφέρουσα ετυμολογική διαδρομή: από το μεσαιωνικό **τσεκούριον** και το ελληνιστικό **σεκούριον** φτάνουμε στο λατινικό **securis**, που σήμαινε τον πέλεκυ. Αυτό το **securis**, παρά την ηχητική ομοιότητα, δεν έχει καμιά σχέση με την οικογένεια λέξεων του **security***. Προέρχεται από το ρήμα **secare**, που σημαίνει «κόβω, τέμνω», απ' όπου προέκυψαν τα **section** (τομέας) των αγγλικών και γαλλικών, το λατινικό **secta**

Άλλο το γαλλικό **secours** και άλλο το τσεκούρι, και μόνο η μαντάμ Σουσου τα μπέρδευε, αφού ο Ψαθάς τη βάζει σε ένα επεισόδιο να κολυμπάει και να φοβάται πως θα πνιγεί και να φωνάζει "Ω τσεκούρ!" αφού θα ήταν πολύ μπασκλάς να κραυγάσει "Βοήθεια!"

ΕΡΓΑΛΕΙΟ, ΟΠΛΟ, ΣΥΜΒΟΛΟ

Ο πρωτόγονος άνθρωπος πρώτα χρησιμοποίησε το ρόπαλο κυρίως σαν όπλο κυνηγιού.

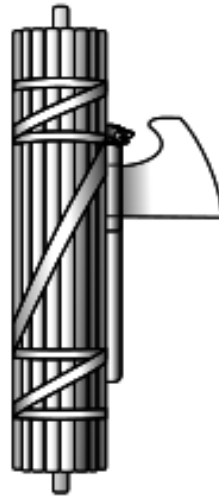
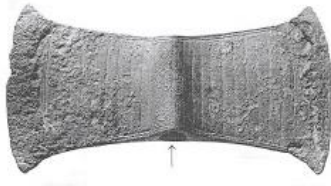

Ο πέλεκυς διαδέχτηκε το ρόπαλο γιατί χρειάζονταν για να τεμαχίζει τα θηράματα και να κόβει ξύλα.

Ο πέλεκυς ήταν πολεμικό όπλο από αρχαιότατων χρόνν. Ίσως πρώτα να έκοβαν ξύλα και μετά οι αρχαίοι αποφάσισαν να κόβουν και κεφάλια. Τα εργαλεία της καθημερινής χρήσης συχνά γινόντουσαν κατ' οικονομίαν και όπλα. Τόξα, δόρατα και σφενδόνες που χρησιμοποιούσαν στο κυνήγι έγιναν και όπλα. Έτσι έγινε και με το τσεκούρι. Η μινωική λάβρυς, ο

Τσεκουράτα

διπλούς πέλεκυς, βλ. εικόνα , έγινε ιερό σύμβολο στα ανάκτορα της Κνωσού , αργότερα το τσεκουρι υιοθέτησαν και οι φασιστες και αργότερα την λάβρου οι λεσβίες!

ΦΡΑΣΕΙΣ

ο πέλεκυς της δικαιοσύνης

Φράση κλισέ **θα πέσει βαρύς και αμείλικτος ο πέλεκυς της δικαιοσύνης πάνω σε όσους παρανομούν**, μόνο που, αν κρίνουμε από τα αποτελέσματα, αυτός ο πέλεκυς φαίνεται να έχει στομώσει· μάλλον απαλό σαν χάδι είναι το άγγιγμά του για τους ημέτερους, πιο πολύ σαν φτερό που ξεσκονίζει.(Ν. Σαραντάκος)

Βαρύ και κοφτερό το τσεκούρι, όταν πέφτει δεν συγχωρεί: **τσεκουράτος**¹ είναι αυτός που φέρεται με σκληρή αποφασιστικότητα· μιλάει τσεκουράτα όποιος λέει κάτι ωμά και χωρίς περιστροφές· η φρασεολογία μας διαθέτει κάμποσα συνώνυμα του **τσεκουράτα**, ωμα, **χύμα**, ισα, ευθεως, απεριφράστως, ντρίτα<diritus = ορθιον,ορθως, ορθά κοφτά, σταράτα, νέτα σκέτα. (Ν. Σαραντάκος)

Κάθετος

¹ Ντρίτος ή ντρέτος από το λατινικό directus μέσω του αλβανικού drejtoj.

Directus ευθύς, ορθός, κάθετος. Σύνθετο από το di+rectus < rego που σημαίνει διευθύνω, οδηγώ, κατευθύνω, ηγούμαι . Συγγ. Rex γενική Regis Πβλ. Rectum το απευθυσμένο [ενν. έντερο] και το ritus : θρησκευτική τελετή.

Κατά μετάφραση του directus λεμε: σε αυτό το θέμα είμαι κάθετος δηλ. απόλυτος, αδιαπραγμάτευτος.

να λέμε τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη.

Μια φράση που δηλώνει τις **σταράτες** κουβεντες.

Η φράση αυτή ανάγεται παραδόξως στην αρχαιότητα.

(41.) Τιοιούτος οὖν μοι ὁ συγγραφεὺς ἔστω—ἄφοβος, ἀδέκαστος, ἐλεύθερος, παρρησίας καὶ ἀληθείας φίλος, ὡς ὁ κωμικὸς φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην δὲ σκάφην ὀνομάσων

ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ Ο ΣΑΜΟΣΣΑΤΕΥΣ - ΠΩΣ ΔΕΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΕΥΓΡΑΦΕΙΝ στ.41

Ανάλογο είναι και το ανόητο κλισέ των σημερινών δημοσιογράφων «**για να λέμε τα πράγματα με το όνομα τους**» που επαναλαμβάνουν ad nauseam χωρίς συνήθως να λένε τίποτα.

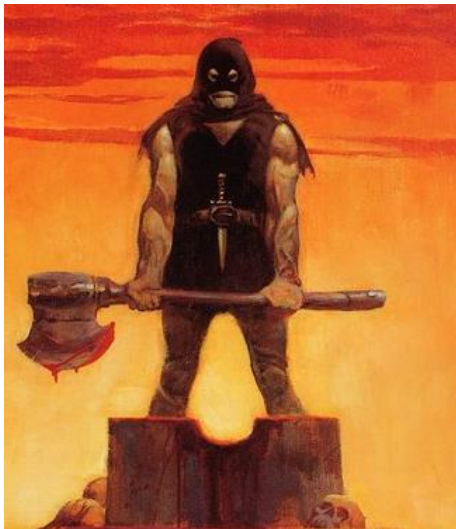
- Όλα αυτά από το securus = σίγουρος και όχι απ το τσεκούρι .

Πβλ. κυπριακό δίστιχο

Ἄσημοκαρυόλαιμη καὶ βρύσι τοῦ καούρου,
καὶ ἴπες μου το ἄν μ' ἀγαπᾶς νά ἴμαι καὶ ἴγιω σιούρου.

σιούρου = σι[κ]ούρου =securus = sure = να ειμαι και εγω σιγουρος.

Ο πέλεκυς του δημίου*

Είδος ανύπαρκτο στη εποχή μας. Αναφέρεται ως μεταφορά: απειλή της έσχατης τω ποινών, της κεφαλικής τιμωρίας. Ο δήμιος είναι ο εκπρόσωπος τα δικαιοσύνης. Η έκφραση είναι συνώνυμη της **ο πέλεκυς της δικαιοσύνης.**

***) δήμιος** επίθετο που σημαίνει ο δημόσιος [ενν. δούλος] η λέξη κατέληξε ουσιαστικό που εννοεί τον επιφορτισμένο με τις εκτελέσεις καταδίκων δημόσιο υπάλληλο.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ

Πελεκάω

δίνω σχήμα ή βελτιώνω την μορφή ξύλου με τον πέλεκου (η το σκεπάρνι).

Πελέκημα

Κν. **Πελεκούδι**. Κομμάτια ξύλου που αποκόπτονται από το ξύλο που πελεκάμε.

Πβλ. ΦΡ **Θα καεί το πελεκούδι**, ανάλογο του **θα γίνει γλέντι τρικούβερτο** δηλ. μέχρι πρωίας . Όπου θα αναγκάσουμε να κάψουμε και τα **πελεκούδια** αφού θα έχουν ήδη καεί τα ξύλα που προβλέψαμε αρχικά.

Αγγλικά: chips

Πελεκάν

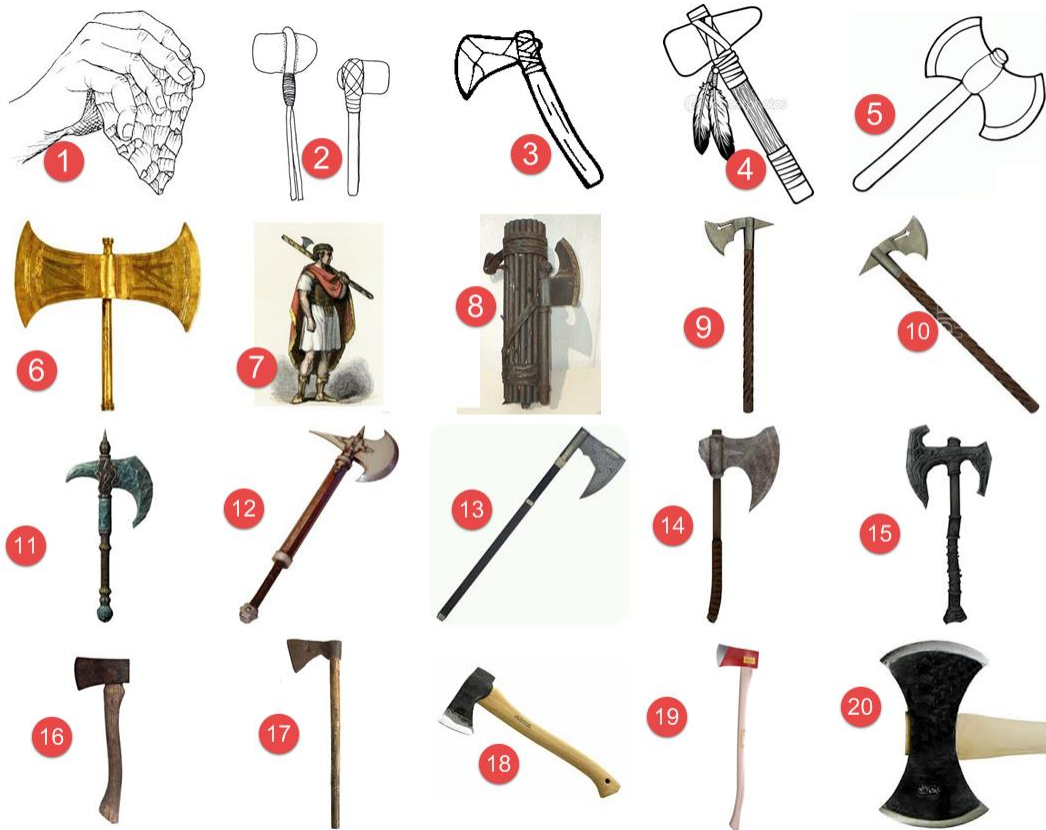
Απαρέμφατο του πελεκώ (το πελεκάν) αλλά και μεγάλο θαλασσοπούλι (ο πελεκάν).

	<p>Ώμοιώθην πελεκάνι έρημικφ, έγενήθην ώσει νυκτικό-ραξ έν οίκοπέδω. ΨΑΛΜΟΙ Ψαλλεται στο Μεγα Απόδειπνον</p> <p>πελεκάν, -ανος, ό και πελεκίνος, «παρυδάτιον πτηνόν, ο πελεκάνος*, πελεκάς, -αντος, ό "ό δρυοκολάπτης· : συγγ.με το πέλεκυσ. Ο πελεκάνος (Pelecanus onocrotalus) είναι μεγάλο πουλί (μήκους ως 1,80 μ.) με κοντά πόδια και μακρύ και πλατύ ράμφος, που στο κάτω τμήμα του υπάρχει μια μεγάλη σακούλα από μεμβράνη· ζει κοντά στις όχθες λιμνών, ποταμών και θαλασσών και τρέφεται κυρίως με ψάρια.</p>
	<p>Ο πελεκάνος ως σύμβολο των τεκτόνων</p> <p>Ο 18ος βαθμός του Αρχαίου και Αποδεδεγμένου Σκωτικού Τύπου, 7ος του Γαλλικού Τύπου, 47ος του Τύπου Μισραίμ έχει ως σύμβολό του το Ρόδο επί του Σταυρού, τον Αετό και τον Πελεκάνα, τρέφοντα τα νεογνά του με το αίμα των σπλάχνων του. Η καταγωγή του είναι ανεπίδεκτη αμφισβήτησης και προέρχεται από το αρχαίο Τάγμα των Ροδοσταύρων, Μυστική Εταιρία και Αδελφότητα της οποίας ο ακριβής χρόνος ιδρύσεως παραμένει άγνωστος. Ο πλήρης τίτλος του κατέχοντος τον 18ο βαθμό είναι: Πρίγκηψ Ροδοσταυρος, Ιππότης του Αετού και του Πελεκάνος. Ο αετός συμβολίζει τη σοφία και ο πελεκάν (επειδη τρέφει τα νεογνά του με το αίμα του) την αυτοθυσία.</p> <p>πηγη</p> <p>Σημ. ίσως να υπάρχει κάποια σχέση με το ομόηχο πελεκάνος ο : (λαϊκότρ.) ξυλουργός ή λιθοξόος. Που είναι ένας τέκτων mason. Τα διάφορα σχετικά με την οικοδομική επαγγέλματα έχουν ενσωματωθεί στην τεκτονική συμβολο-</p>

Τσεκουράτα

	<p>λογία. Πχ. 8 Επόπτης Οικοδομών 12 Μέγας Αρχιτέκτων 13 Αρχιτέκτων της Βασιλικής Αψίδος 19 Μέγας Ποντίφηξ = γεφυροποποιός</p> <p>Αλλά και εργαλεία όπως γνώμων, διαβήτη, μυστρί, ποδιά (περίζωμα)</p>
	<p>Το όνομα και το σύμβολο υιοθέτησε στο λογότυπο της μια διεθνούς φήμης εταιρεία μελανιών.</p>

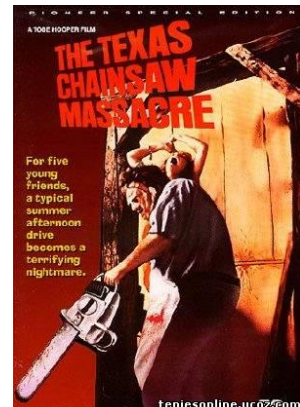
ΕΙΚΟΝΕΣ

Ο πρωτόγονος άνθρωπος χρησιμοποιούσε πυριτόλιθους για να κόβει ξύλα ή να σπάει καρπούς. [Εικ 1]. Ασφαλώς θα πλήγωνε τα χεριά του. Έτσι έδεσε τις πέτρες σε ξύλινες λαβές [Εικ 2,3]. Μια τεχνική που χρησιμοποιούσαν μέχρι έσχατων οι Ινδιάνοι της Αμερικής στα τομαχκ [Εικ 3]. Αν το τσεκούρι στόμωνε ο άνθρωπος έμενε άοπλος ή αδύναμος να εκτελέσει την εργασία του. Έτσι ανακαλύφθηκε ο διπλούς πέλεκυς που διέθετε μια κόψη-ρεζέρβα. [Εικ 5 και 20]. Ο μινωικός διπλούς πέλεκυς ήταν μάλλον τελετουργικός παρά λειτουργικός [Εικ 6]. Οι ρωμαίοι λέκτορες , οι σωματοφύλακες των αξιωματούχων, [Εικ 7]κρατούσαν κι αυτοί τσεκούρια και ραβδία δεμένα με λουρίδες (fasciæ, φασκιές, πρφ φάσιε) που έγιναν σύμβολο του φασισμού [Εικ 8]. Σε όλο το μεσαίωνα σε ανατολή και δύση το τσεκούρι ήταν σύνηθες όπλο. Ιππείς και πεζοί το χρησιμοποιούσαν για να ανοίγουν τα κεφάλια των αντιπάλων τους [Εικ9-15]. Πολλές φορές τους αρκούσε να τρυπήσουν κράνη και έτσι κατασκεύασαν τσεκούρια δυο-σε-ένα που τρυπούσαν και έκοβαν [Εικ 9,10,11,12]. Μετά την ανακάλυψη της πυριτίδας το τσεκούρι παρέμεινε ως ξυλουργικό και υλοτομικό εργαλείο. [Εικ 16-20]

Σήμερα το υλοτομικό τσεκούρι αντικαταστάθηκε από το αλυσοπρίονο. Στην αμερικανική κινηματογραφία τρόμου διέπρεψε ο δολοφόνος με το πριόνι

Τσεκουράτα

Sixtus II, παραφθορά του ελληνικού Ξυστός, Xystus, που σημαίνει «γυαλισμένος» ήταν άγιος και επίσκοπος Ρώμης από τις 30 Αυγούστου του 257 ως τις 6 Αυγούστου του 258. Ματύρησε κατά τους διωγμούς του Βαλεριανού.[1]

Στις 6 Αυγούστου του 258 ο Σίξτος ματύρησε με αποκεφαλισμό με τσεκούρι, κατά τους διωγμούς του Βαλεριανού. Μαζί του εκτελέστηκαν 6 ακόμα διάκονοι: Ιανουάριος, Βικέντιος, Μάγνος, Στέφανος, Ευτυχής και Αγαπητός. Εικονίζονται μόνον οι δύο πρώτοι οι άλλοι έχουν φάει ήδη το κεφάλι τους. .

Το ματύριο του πάπα Σίξτου.

Ο Σίξτος θεωρείται συγγραφέας του ψευδοκυπριακού έργου Ad Novatianum. Η μνήμη του τιμάται από την Καθολική Εκκλησία στις 7 Αυγούστου μαζί με των συντρόφων του, ενώ η Ορθόδοξη Εκκλησία τιμά τη μνήμη του στις 10 Αυγούστου.

ΤΟ ΣΛΟΓΚΑΝ ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

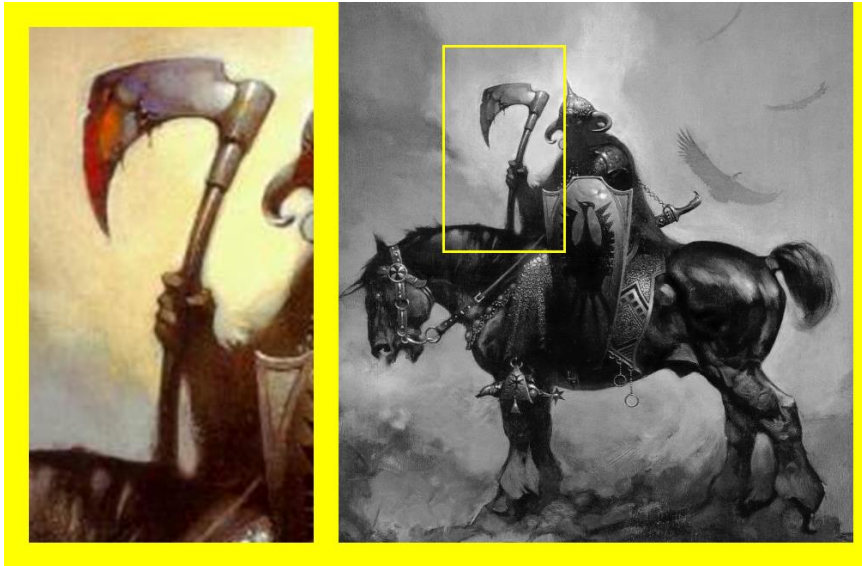

ΠΕΖΟΣ ΜΕ ΤΣΕΚΟΥΡΙ ΚΑΤΑ ΙΠΠΕΩΣ

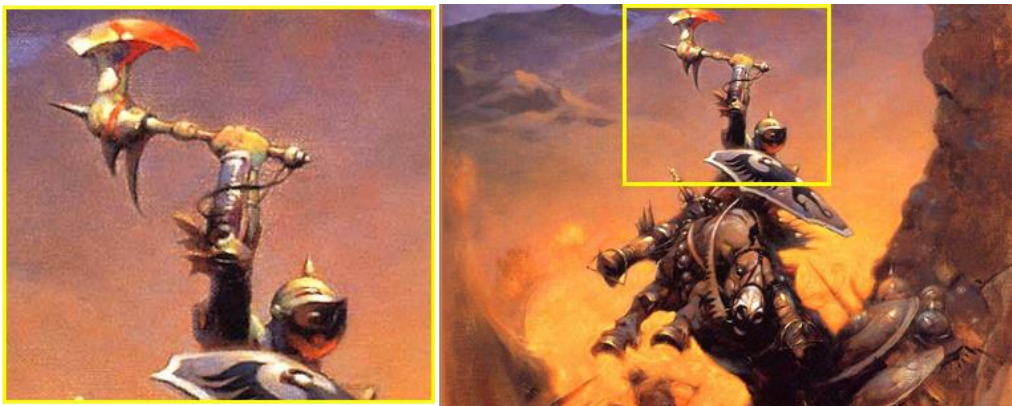
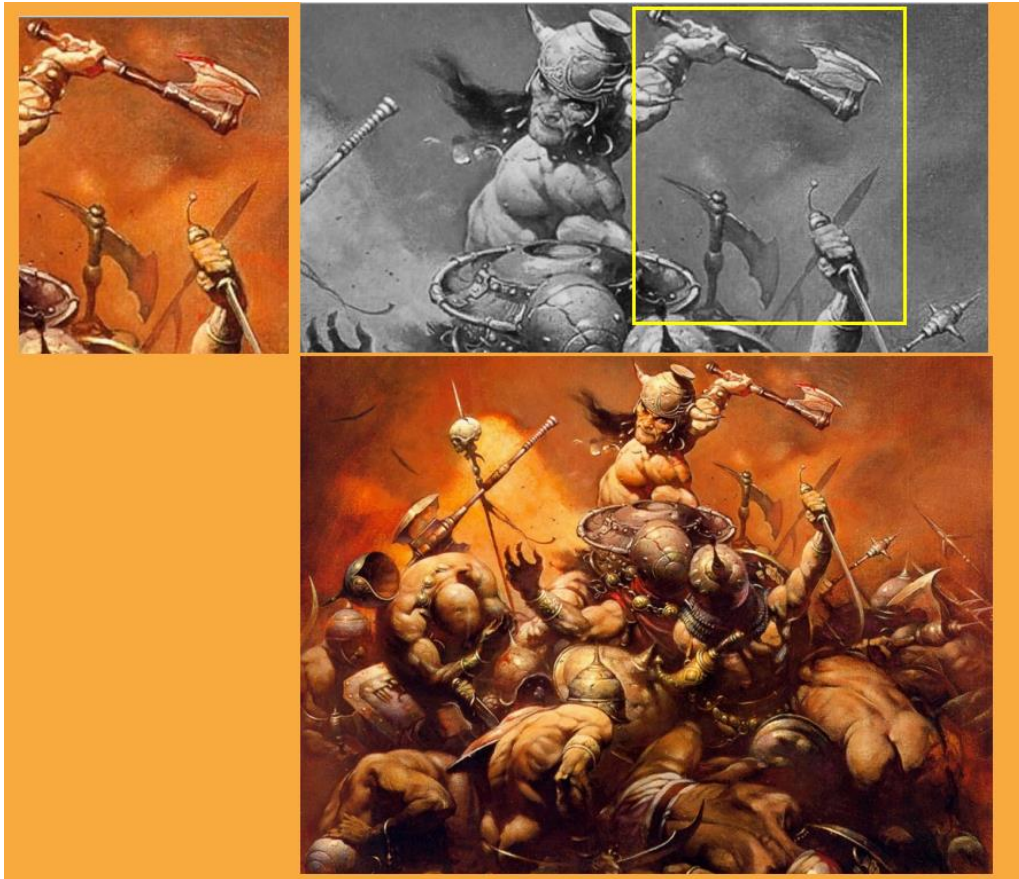
Τσεκούρα

Φανταστικά πολεμικά τσεκούρια

Τσεκουράτα

SECURUS

Το λατινικό επίθετο **securus** , **secura**, **securum** ετυμολογείται από το **se** + **cura** δηλ. **Sine cura** χωρίς φροντίδα, δηλαδή απλά, χωρίς στολίδια του λόγου= σεκουράτα = παρετυμολογικά **τσεκουράτα**.

Τα **σεκος** , σίγουρος= βεβαιος, **σιγουριά** = βεβαιότης, **σιγουράντζα** = διασφαλιση, το επίρρημα **τσεκουράτα** (όχι όμως το τσεκούρι) = ωμά, απροκάλυπτα, **σεκιουριτυ** και **σεκιουριτάς** (κατά το γαλατάς) προηλθαν από το **securus** του είναι συγγενές με το **securitas** που σημαίνει την απαλλαγή από φροντίδες, την ηρεμία ψυχής , την βεβαιότητα.

Όποιος μένει **σέκος**, λιποθυμάει χάνει τις αισθήσεις του, μένει άναυδος, ειρωνικά έχει ηρεμία.

Από το **σέκος** το ρήμα **σεκάρω** = αφήνω κάποιον **σέκο**, λιπόθυμο κάνοντας ανοησίες .

Το λατινικό **seco** στη φράση **seco alicui collum** σήμαινε κόβω το λαιμό κάποιου, καρατομώ. (Κικερων)

Ο προκύπτων σέκος είναι αιωνίως σέκος. Άρα η φράση "έμεινα / έμεινε σεκος" δεν μπορεί να λεχθεί για επιζώντες. Επίσης ο σέκος δεν είναι αυτός που αισθάνεται κομμένος, που έχει κομμάρες.

Την σύγχυση μεταξύ **seco** < **securus** = άφροντις, αναίσθητος, λιπόθυμος και **seco** ρήμα κόπτω την αποδίδω στο ότι κάθε κομμένο κυρίως κλαδί ξεραίνεται. **Έμεινα ξερός** είναι φράση που έχει τη ίδια σημασία με **το έμεινα σέκος**.

Πβλ. Την φράση « **μπα που να ξεραθείς**» σημαίνει να μείνεις σέκος = κομμένος, αποκεφαλισμένος. Και τον αντίλογο **άξινος και ξερός**.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

securus: "free from care, careless, unconcerned, untroubled, fearless, quiet, easy, composed" (entry in Lewis & Short Elem. Lewis)

σεκιουριτάς (ο) {σεκιουριτάδες} (λαϊκ.) άνδρας ιδιωτικής υπηρεσίας παροχής ασφάλειας (σεκιούριτι).

σεκιούριτι (η) {άκλ.} ιδιωτική εταιρεία που διαθέτει ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό, φύλακες και συστήματα ασφαλείας. ώστε να παρέχει επαρκή προστασία σε πρόσωπα, κατοικίες, καταστήματα κ.λπ. ή να φροντίζει για την τήρηση της τάξης σε έναν χώρο.

[ΕΤΥΜ. < αγγλ. security < μέσ. αγγλ. securitee < λατ. securitas < securus «ασφαλής, ανέμελος» < se «χωρίς» (< sed) + curus < cura «φροντίδα»].

171

Οχι από το **sed** = αλλά , εν τούτοις (αντιθετικο πχ. dura lex **sed** lex, σκληρος νομος αλλά νόμος) μα από το **sine** = χωρίς πβλ. Σνομπ< **sine** nobilitas

Ο Οβιδιος αναφέρει

vota **secura** repulsæ (Μεταμορφώσεις.12, 199) , voeux qui ne craignent pas un refus, βλ. και Τακίτο Η. 1, 86

Δηλαδή υποσχεση σιγουρη, οχι ανακλητή

Τσεκούρια των τούρκων στα 1800

νά βγώ ψηλά 'ς τόν 'Αρμυρό, ψηλά 'ς τήν Παλιοβοϋνα,
για νά σιουρίξω κλέφτικα, νά μάσω τά μπουλούκια.
Μπουλούκια ποϋθε βρίσκεστε, δλα νά μαζωχτήτε,
τί έβγηκε ο Σούφης τό σκυλί καί κυνηγάει τούς κλέφταις.
Σέρνει **τσεκούρια** 'ς τάλογα, **τσεκούρια** 'ς τά μουλάρια,
για νά τσακίξη γόνατα, για να τσακίξη χέρια.

9356.62 ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Επώνυμα

Τσεκούρας (παλιά ταβέρνα στην Πλάκα, Επιχάρμου 2. Ο Τσεκούρας ήταν παλιός ανάρτης του ΕΛΑΣ). Από το επαγγελματικό **τσεκουράς** = κατασκευαστής η έμπορος ή τροχιστής τσεκουριών. Ανάλογους παρατοπισμούς έχουμε στο Μαχαίρας < μαχαιράς, Κάκιας < κακιάς (της κακίας γυναίκας ή της κακιάς ωρας) κλπ.

Άλλη αιτία απονομής το παρωνυμίου «Τσεκούρας » αναφέρεται στο 2356:

Ο Άλή Τσεκούρας, δερβέναγας, συλλαβών διά προδοσίας τά τέκνα τοϋ έκ Δωρίδος αρματολού Χρόνη, τά κατέσφαξεν. Ο Χρόνης έξεδικήθη τόν φόνον τών τέκνων χου. Έζη δε ό Χρόνης . Ο Άλή Τσεκούρας είς τας παραλλαγάς ταύτας είναι Τούρκος έκ Τριπόλεως, διά τήν σκληρότητά του έπονομαζόμενος Τσεκούρας.

Πελεκάνος < από το επαγγελματικό **πελεκάνος** = αυτος πελακάει πέτρες, πετροπελεκητής.

Μπαλτάς Αλέξανδρος (πολιτευτής, Ευρωβουλευτής, Υπουργός Γεωργίας)

Μπαλτατζής

Το όνομα Μπαλτατζής προέρχεται εκ του τουρκικού Μπαλτατζί (**baltacı**) που σημαίνει πελεκυφόρος, αυτός που φέρει πέλεκυ (μπαλτά). Στην Οθωμανική Αυτοκρατορία οι λεγόμενοι μπαλτατζήδες αποτελούσαν ιδιαίτερη ομάδα υπηρετών των σουλτανικών ανακτόρων οι οποίοι ήταν επιφορτισμένοι με τη φύλαξη του χαρεμιού. Έφεραν στη ζώνη τους μπαλτά. Επίσης μπαλτατζήδες λέγονταν και ειδικοί πυροσβέστες (στρατιώτες) πελεκυφόροι που ακολουθούσαν τις πρώτες πυροσβεστικές αντλίες με αποκλειστικό έργο τη κατεδάφιση ξύλινων οικιών προς αποτροπή επέκτασης και περιορισμό πυρκαγιών.

Διάσημος ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής (Κουταΐδα του Καυκάσου 1904- Αθηνά 1987) ήταν Έλληνας πολιτικός, ένας από τους βασικότερους αναμορφωτές του αγροτικού κινήματος στη σύγχρονη Ελλάδα. Ο παππούς του ήταν ο Ευστάθιος Μπαλτατζής αρχιμεταλλουργός!

Πελέκης ΑΕ - Εταιρεία μεταφορών.

Σιγούρος Μαρίνος, Ζακύνθιος: Λογοτέχνης και λιμπροντορίστας , «ευγενής». Ίσως από το De Secur < securus σημαίνει ένα μέρος όπου είμαστε ασφαλείς από τον κίνδυνο, εκτός κινδύνου, καταφύγιο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

171

Συγγραφέας: Γ. Μπαμπινιώτης
Τίτλος: Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β' έκδοση
Εκδότης: ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ
Έτος: 2005

9356

L. Cledat, Dictionnaire Etyimologique de la Langue Française

2356

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΓΩΝΑΣ , ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ